

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile neînsoțite nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-körút).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarifar și invo-
ială. — REGELAME pe pagina
și-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
M-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului nr. 30, etajiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 169.

Brașov, Luni-Marti 31 Iulie (13 August).

1907.

Conferența dela Haga.

După greua încercare prin care a trecut România astă primăvară în ce privește starea ei dinăuntru, vine ca o mângâiere știrea dela Haga, că tînărul regat dela Dunăre ocupă la masa verde, la care s'au întrunit reprezentanții națiunilor lumii pentru a delibera asupra chestiunilor păcii universale, o pozițiune onorifică și de frunte. În discușiunile provocate de doctrina, zisă a lui Drago, România a ajuns a fi *leaderul* micilor state ale Europei și exercită o influență sensibilă asupra statelor mari.

„L'indépendance Roumaine“ publică discursul primului delegat al României d-l Beldiman, reprezentantul țării la Berlin, discurs ținut la conferența din Haga, cu ocazia discușiunii asupra propunerii delegatului republicii Argentine, a vechiului ministru de externe, d-l Drago, și-l însoțește cu următoarea explicare:

Drago este autorul cunoscut al unei teorii adoptate de statele Americii de Sud ce derivă din doctrina Monroe. Ea fu prezentată congresului de pace sub formula următoare: „Despre întrebunțarea forței pentru încasarea datoriilor publice.“

Tema este ca un stat creditor al unui alt stat să nu recurgă nici într'un caz la forța armată pentru a obține plata unei datorii. Republicele sud-americane au cerut conferenței de a da sancțiune internațională acestui principiu. Delegații lor au susținut propunerea cu atâta vioiciune căta putea îngădui într'o adunare a căreia singură rațiune de a fi sunt sentimentele pacifice. Drago a susținut că suspendarea serviciului datoriilor în anumite cazuri excepționale, este un act de suveranitate a statului. Delegații Nicaragiei nu voesc ca o armată să poată fi umilită la rolul de portarel (executor). Delegatul Columbiei a invocat cazul de forță ma-

joră și a regretat mult că spiritul lui Shylock rămâne a-tot-puternic. Toți au proclamat că insolvabilitatea eventuală ar fi un atribut al suveranității naționale, toți au combătut formula, pe care Statele Unite acest sindic al statelor americane, au propus'o c'o intenție conciliantă, spre a da oarecare satisfacție republicilor și spre a apăra în acelaș timp interesele materiale ale marilor puteri. Propunerea statelor unite e formulată cum urmează:

„Nu se poate recurge la nici o măsură coercitivă ce ar implica întrebunțarea forțelor militare și navale pentru încasarea datoriilor contractuale până atunci, până când nu s'a făcut un ofert de arbitragiu de către reclamant și a fost refuzat sau lăsat fără răspuns de către statul debitor, sau până atunci până când nu a avut loc arbitragiu și statul debitor nu a întrelăsat de ase conforma sentinței aduse. S'a mai convenit ca arbitragiul să fie conform cu procedura capitolului III a convențiunii pentru regularea pacifică a conflictelor internaționale, adoptată la Haaga în 1899.“

A fost de demnitatea micelor state europene să nu admită ca chestiunea insolvabilității unui stat să poată intra în prevederile acordurilor internaționale. Ear România a avut însemnata onoare de a deveni din propria sa inițiativă interpretul lor.

În discursul său delegatul român Beldiman a zis c'o mare nobleță de sentiment, că chestiunea fiind specială și neinteresând micile state ale Europei, conferența nu va putea legifera pentru una singură din cele două emisfere și că, în consecență, ipoteza insolvabilității unui stat nu poate fi obiectul unei stipulațiuni internaționale, nici nu poate fi înșirată între cazurile supuse arbitragiului prin convențiunea dela 1899. „Ar fi straniu“, adause delegatul român, „ca într'o convențiune, în care noi am stipulat ca chestiunile ce ating onoarea națională și interesele vitale ale unui stat să nu fie supuse unui arbitragiu,

să introducem un nou articol care să prevadă arbitragiul și chiar întrebunțarea eventuală a forței în cazuri când onoarea națională și interesele vitale sunt angajate în măsura cea mai mare.“

Domnul Beldiman a resumat protestarea morală a micelor state europene în propunerea următoare, făcută în ședința a opta a congresului de pace:

„Delegațiunea României are onoarea de a propune, în numele guvernului regal, ca propunerea delegațiunii Statelor-Unite americane relativă la limitarea forței pentru încasarea datoriilor publice, să nu fie introdusă ca un nou articol în convențiunea pentru regularea pacifică a conflictelor internaționale dela 1899, ci să formeze obiectul unui acord special între puterile interesate fără conexitate cu această convențiune.“

Aceasta propunere e foarte tare sprijinită de Elveția și are toate șansele de a fi definitiv adoptată. Ce-i drept, formula S.-Unite a fost votată mai nainte, dar în astfel de condițiuni încât nu poate fi privită ca definitiv sancționată, ci mai mult numai ca un act de politeță al congresului. Cum constată „L'indépendance Belge“ afară de Germania, Rusia, Anglia, Franța și Austro-Ungaria, cari au votat fără rezervă, toate celelalte delegațiuni, mai ales acelea ale Italiei și partea cea mai mare a republicilor americane, au aderat după ce au formulat rezerve asupra punctului esențial al propunerii S.-Unite, care va să zică asupra recursului eventual la forță pentru cazul când procedura arbitrală ar rămânea fără efect. În realitate treizeci dintre adesiunile ce le-a primit propunerea S.-Unite, se pot considera ca neavenite.

Acest vot lasă câmp liber mișcării române și aceasta cu atât mai mult cu cât Statele-Unite însăși au aderat, prin graiul autorizat al generalului Porter, la propunerea primului delegat al României introdusă în procesul verbal al ședinței.

Onoarea e o virtute ce există pentru state ca și pentru particulari. Un stat care se respectă nu se poate considera decât din punctul de vedere al proporției mai mici a teritoriului său sau a populațiunii sale față cu acelea ale altor state. România și statele europene de rangul ei, a căror interpret s'a făcut ea, nu putea fără ași detrage să semneze o stipulațiune, în care se prevede insolvabilitatea lor eventuală și reaua lor credință.

„Fără îndoială“, a zis d-l Beldiman, „că în marile încercări excepționale, se manifestă vitalitatea, energia și spiritul de abnegare ale unei națiuni, pentru a menține intact creditul statului față cu străinătatea, chiar și în împrejurările cele mai grele. Numai așa un popor conștient și îngrijat de drepturile și de obligațiunile sale, asigură prin propriile sale forțe apărarea onoarei sale naționale și a intereselor sale vitale.“

România mai mult decât ori ce alt stat a fost calificată de a face această declarațiune de drept la onoare înaintea unui areopagal al lumii. Acesta este ecoul, recompensa sfortărilor de la 1899. Națiunea va firecunosca primului său delegat pentru nobilul limbajiu ce l'a purtat la congres.

Sfârșitul »dominațiunii streine«. Cât de mult sunt agitate spiritele în Croația contra guvernului coaliției dovedește și articolul prim apărut în numărul de ieri al ziarului »Agramer Tageblatt«, în care se combate cu mare vehemență ideea de stat maghiar. Numitul ziar ajunge la concluziunea, că e timpul suprem, ca să se pună capăt »dominațiunii străine«. Croația ca stat liber și independent nu poate suferi să fie supusă unui alt stat. Croații vreau să fie stăpâni peste destinele lor și nisuițele aceste trebuie să fie încoronate cu succes.

Afacerile bisericeii sârbești. Comisiunea administrativă a congresului bisericeii

FCILETONUL »GAZ. TRANS.«

Ce este somnambulismul?

1.

O definițiune precisă, clară, nu se poate da somnambulismului, fiind-că știința n'a ajuns să cunoască în deajuns această boală și cu toate că cele mai celebre somnități medicale au studiat-o cu deamănuntul, ori de câte ori ocaziunea li-s'a prezentat, cu toate că astăzi se pot vindeca aproape toți bolnavii atinși de această afecțiune, esența ei intimă rămâne tainuită și numai o împrejurare fortuită, sau o pătrundere genială a vre-unui spirit superior va putea să ridice negura ce o ascunde vederilor noastre.

Ceea ce se poate spune însă, de pe acum, înbinând cunoștințele medicale cu cele psihologice și fiziologice este că somnambulismul se datorește pur și simplu unei alterațiuni în funcțiunea sistemului nervos central, iar nici decum vre-unei influențe misterioase externe, precum ar fi luna, stelele, vre-un spirit rău, etc.

Cu toate acestea în vremuri nu tocmai depărtate, somnambuli erau luați drept niște îndrăciți. Se credea că au în ei pe necurată și ca atare li legau, li chinuiau, li închideau într'un fel de colivii cu gratii de fer atârinate de clopotnițele bisericilor și de zidurile mănăstirilor, li-se aplicau tel

de fel de torturi, li-se cetea de prin cărțile sfinte și câte odată chiar erau arși de vii, sub motiv că împreună cu acești nefericiți arde și necuratul, care sălășluște într'ânșii.

Astăzi ideile au evoluat, știința a făcut progrese mari și cu toate că poporul li numește *lunatici*, presupunând în boala lor oarecare înrăurire a lunei cei mai mulți somnambuli sunt vindecați și redați familiei și societății.

O explicație, care apropie de mîntea fiecăruia priceperea somnambulismului, dar care cere o atențiune încordată, este următoarea:

În genere noi credem că suntem stăpâni pe voința noastră și că nu facem decât ceea ce vrem, ceea ce știm că vrem. De pildă, ne plimbăm când avem poftă, citim, scriem, vorbim, alergăm când ne place să facem toate acestea.

Se întâmplă însă foarte des în viața noastră ca să nu știm ce viem, adică să facem ceea ce nu vrem. Așa uneori îți pui în gând să mergi undeva și te trezești că ai ajuns în altă parte; alte ori vrei să spui un lucru și spui tocmai contrarul, de te miri singur cum de l-ai spus. Câte odată te hotărăști să nu mai faci ceva, să nu mai bei, să nu mai joci etc. și nu știi cum se face că iarăși te apuci de acestea aproape fără de voia ta. Ori când se întâmplă acest lucru îți dai seamă că deși ai vrut să te oprești de a-l face, n'ai pu-

tut, a fost ceva în tine mai tare, decât ceea ce numești voința ta și te-a împins să faci ceea ce n'ai vrut.

Acest ceva, care e în noi, și care mai totdeauna este mai tare decât noi, se numește *impuls* sau *voință inconștientă*, iar la animale i-se zice *instinct*.

Creerul nostru nu ia cunoștință de cele ce săvârșim sub stăpânirea *impulsului* decât după ce le-am săvârșit și atunci numai când suntem trezi, fiindcă de cele ce facem în somn, habar n'avem niciodată.

Ei bine, de câte ori nu se întâmplă, ca într'un somn greu să facem unele mișcări destul de violente, să pronunțăm cuvinte cu glas destul de tare, să cântăm, să strigăm, să râdem, fără a ne trezi și fără a ne aduce aminte la deșteptare de cele ce am săvârșit. Acestea toate le facem din impuls.

Acum să ne închipuim că cineva are somnul atât de greu încât se poate scula din pat fără să se trezească și începem a ne apropia de înțelegerea somnambulismului.

Deosebirea este numai că oamenii sănătoși cu funcțiunea creerului normal, nu pot dormi umblând.

Sensibilitatea lor este destul de ascuțită pentru ca o astfel de mișcare să-i deștepte. Copiilor însă li-se poate întâmpla și lucrul acesta. Nu vi-s'a întâmplat oare să sculați vre-un copil și el să

adoarmă în picioare, sau să se ridice singur și să treacă dormind dintr'o cameră într'alta? Sensibilitatea copilului este mai puțin accentuată decât a adultului și prin urmare mișcările lui în somn pot fi mai întinse.

Dacă vă închipuiți însă, că cineva are creerul alterat în funcțiune, și că odată adormit sensibilitatea lui e amorțită, încât orice mișcare nu-l mai poate trezi, atunci e lesne de înțeles, că sub imperiul impulsului, al voinței inconștiente, acel individ va putea să săvârșească ori ce act, cu toată aparența unei acțiuni conștiente, dar totuși perfect inconștient, ca și micile mișcări pe cari noi le săvârșim dormind.

Prin urmare somnambulismul nu-i altceva decât o slăbiciune a sensibilității, care face să dispară orice senzație conștientă și lasă pe bolnav sub stăpânirea impulsului intern, inconștient.

Dacă acest impuls dictează bolnavului să se ridice, să meargă, să urce, să coboare, să vorbească, să scrie, să gesticuleze, ei nefiind în stare să simtă și deci neputând să-și dea samă de cele ce e împins să facă, le face cu o seninătate admirabilă, cu un desăvârșit sânge rece, ca și când o anumită nevoie li impune săvârșirea tuturor acelor acte neînțelese și fără rost, prin faptul inconștientei lor.

„RACOTANA“

instituit de credit și economii, societate pe acțiuni în Șeica-mare (Nagy-Selyk).
Nagy Kükülő m.

Filiale: Medias și Elisabetopol.

Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 5% până la 500 coroane, pentru depuneri stabilite dela 500 coroane în sus cu abzicere de 30 zile 5 1/2%. Darea de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 3000 coroane — să pot ridica și — după starea cassei — să plătesc fără abzicere.

Depuneri și ridicări să pot face pe cale poștală și să expediază franco.

Tot asemenea acordează credite cambiale, personale, ipotecare și de lombard în modul cel mai culant.

1-3

Direcțiunea.

Am onoarea a aduce la cunoștința Onor. Doamne, că Atelierul meu în specialități de corsete apărătoare de stomac l'am strămutat în Strada Hirscher Nr. 5 (vis-a-vis cu Reduta).

Apelând la sprijinul Onor. public semnez cu toată stima

B. Rappaport

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Un învățăcel

care să fie din familie bună, și să aibă cel puțin 1-2 clase gimnaziale sau reale, pe lângă întreaga întreținere se primește momentan în prăvălia cu mărfuri de modă și manufactură a subscrisului.

Iulius Popovici,

2954,3-3.

Hátszeg.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

De inchiriat.

Două odăi la stradă cu bucătărie etc. Sunt de inchiriat de la Sf. Mihai în Strada Căpitanului Nr. 14.

Informații tot acolo la proprietarul.

2961,1-3.

Sz. 907.
vhtó. 1907.

Arverési hirdetés.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a brassói kir. törvényszék 1907 évi 5147 számú végzése következtében vb. Stănescu testvérek cég és ennek tagjai Stănescu Tache és Stănescu G. Mihály csódtömeghez tartózo részben kielégítési és biztosítási végrehajtás útján le- és felül foglalt és 11742 kor. 90 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: butorneműek, disztárgyak, ágyneműek, könyhaszerek, edények, pénzszekrény Brassóban Vár-utca 48 és folytatolag Vár-utca 42 szám alatt megtartandó, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek eszközésére 1907 évi augusztus hó 28 és következő napok d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §§. értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adadni.

Kelt Brassóban 1907 évi augusztus hó 6-napján.

Kalmár Ignác,
kir. bir. végrehajtó.

2960,1-1.

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colónă în 5 figuri. Descrișă și explicată împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală. Cu-o introducere („in loc de prefață“) de Tunarul din Dumbrău, Popa. — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adausul unei côle de note (muzica „Romanei“ cu explicari) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se pôte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

Picături pentru ușurarea vânturilor și cârceilor

Bibergeiltropfen

Un medicament de casă probat încă din anul 1844, care escitează pofta de mâncare și promovează mistuirea.

Prețul unei sticle 1 cor.

Se trimite numai 2 sticle cu rambursă de 2 coroane 50 bani.

Comande a se adresa :

JULIUS BITTNER'S Apotheke in Gloggnitz

(2775,17-25.)

Niederösterreich.

Droguerie medicinală

a lui

C. H. NEUSTÄDTER,
BRAȘOV, Strada Porții Nr. 15 (Casele Altstadt).

Magazinul cel mai bogat și bine asortat în Brașov:

Sirup de smeur de munte

nală
e ele-
ectele
ară
ii

aromatic, natural,

cu garanție recomandă foarte ieftin

Trimiteri cu poșta în fiecare zi.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIVERSE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURİ.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru tôte speciile de serviciuri.

BILANȚURİ.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couverte, in tolă mărimca.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURİ-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARİ.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

Cruce seu stea duplă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

Vindecă și invioréză

Nu e mijloc secret.

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă bo-

se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, ameteii, țuituri de ureche, bătaie de inimă, sgârciuri de inimă, asmă, auđul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, reoală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, uđul in pat, înfluența, însoimnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din tóte părțile lumii, cari prefuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate Acel pacient, care in decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis s'ese confundé cu aparatul „Volta“, de óre-cé „Orașul-Volta“ atât in Germania cât și in Austro-Ungaris a fost oficius oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e in genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja iestinatatea crucii male electro-magnetice o recomandă indeosebi

Prețul aparatului mare e 8 cor. Pretul aparatului mic e 6 cor. folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție fórte siabă.

Expediție din centru și locul de vëndare pentru țérs și streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V/28, Strada VADÁSZ 34, colțul strada Kálmán.

Goldstein B.,
Strada Vămei Nr. 21.

[259,1-3]

Confecțiunea specialități de cele mai moderne Corsete în toate formele dela 4 florini în sus. Asemenea tot-felul de îndreptătoare ortopedice, legături de pânțece și pentru stări binecuvântate.